

מבט לג'יהאד העולמי (11-17 במאי 2017)

עיקרי אירועי השבוע

- הפסקת האש, שנכנסה לתוקפה ב-6 במאי 2017 בארבעה אזורים (הסכם אסטנה), נשמרת בדרך כלל. על פי שליח האו"ם לסוריה מתקיימות שיחות בין סוריה לארה"ב אודות הרחבת האזורים הבטוחים.
- גוברים הלחצים על דאעש, בעיראק ובסוריה, ושטחי שליטתו הולכים ומצטמצמים. עיקר ההתפתחויות בשבוע שחלף:
 - כיבוש שכונות נוספות מוצול: כוחות הביטחון העיראקים כבשו שכונות נוספות במערב העיר והמובלעת הנמצאת בשליטת דאעש הולכת ומצטמצמת.
 - התקדמות כח מורדים מאלתנף (משולש הגבולות סוריה-עיראק-ירדן) לעבר העיר אבו כמאל (גבול סוריה-עיראק). מטרת כח המורדים, הנתמך ע"י ארה"ב, הינה כיבוש העיר אבו כמאל השולטת על מעבר הגבול בין סוריה לעיראק ומהווה בסיס עורפי חשוב עבור דאעש.
 - כיבוש שדה התעופה אלג'ראח, הנמצא על הציר המוביל מאלבאב לעבר אגם אסד, ע"י הכוחות הסורים. הכוחות הסורים עשויים להתקדם לעבר נהר הפרת בציר זה.
 - כיבוש סכר אלטבקה ע"י כוחות SDF: לאחר כיבוש העיר אלטבקה נכבש גם אזור הסכר. פעילי דאעש נסוגו מהאזורים הללו והכיתור של SDF בתמיכה אמריקאית על העיר אלרקה, מעוז דאעש בסוריה, הולך ומתהדק.

הערכת סטאטוס הפסקת האש החדשה (הסכם אסטנה)

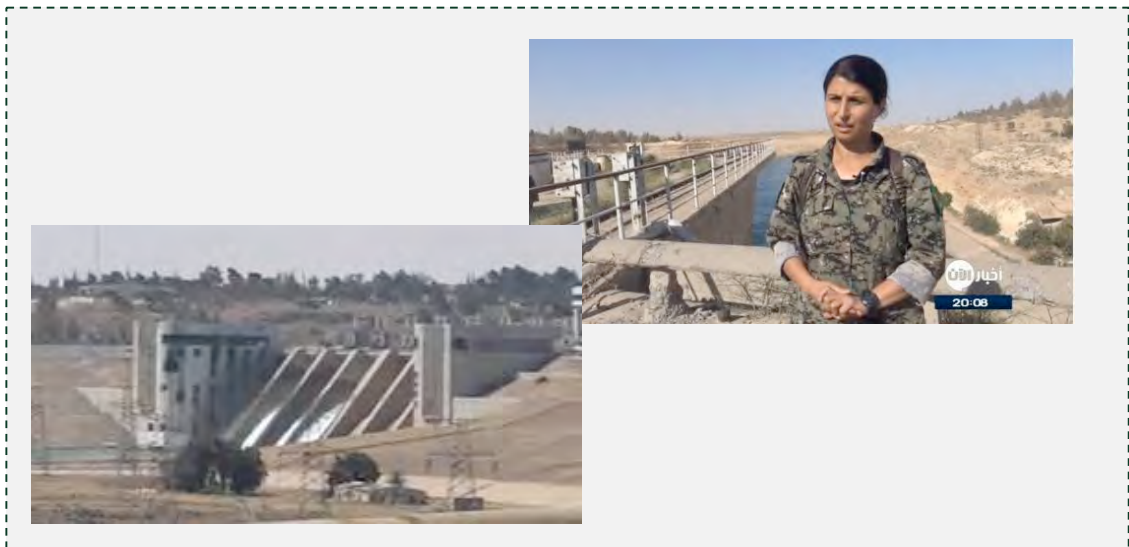
- הפסקת האש בארבעה מוקדי לחימה בסוריה, שהוגדרו בהסכם אסטנה כאזורי אי-הסלמה (De-Escalation Zones), עדיין נשמרת ברובה. ב-12 במאי 2017 דיווח מרכז התיאום הרוסי בחמימים, כי המצב באזורי אי-ההסלמה בסוריה מוערך כ"ציב" (טאס, 12 במאי 2017). בראיון עיתונאי אמר סטפאן דה מיסטורה, השליח המיוחד של האו"ם לסוריה, כי בכל הקשור לסוגיית האזורים הבטוחים, ניתן לדעתו להגיע להסכמה בין סוריה לארה"ב. לדבריו מתקיים משא ומתן בין שתי המדינות בנושא (קורירה דלה סרה, 14 במאי 2017).
- ערוץ טלוויזיה ערבי, המסתך על מקורות תורכיים, דיווח, כי בכונת תורכיה לפתוח במבצע צבאי בשם "מגן אדלב", בדומה למבצע "מגן הפרת", שהושלם לאחרונה. המבצע יתבצע באמצעות ארגוני מורדים בצפון סוריה, שיסתייעו בתורכיה. מטרת המבצע היא להשתלט באופן מלא על מחוז אדלב ולטהר אותו מנוכחות ארגוני טרור כמו דאעש והמטה לשחרור אלשאם (אלערביה אלחדת', 14 במאי 2017). לא ברורה לנו מהימנות הדיווח. מרכז המעקב הסורי לזכויות אדם מסר, כי

המטה לשחרור אלשאם תגבר את כוחותיו באזור הגבול בין סוריה ותורכיה כהערכות לקראת המבצע התורכי.

עיקרי ההתפתחויות בסוריה

המערכה לכיבוש אלרקה

■ ב-4 במאי 2017 כבשו כוחות SDF את העיר אלטבקה ולאחר מכן השתלטו על סכר אלטבקה, שעל הפרת. במסיבת עיתונאים שערכו הכוחות הם הכריזו, כי לאחר שתטוהר העיר ממוקשים וממטענים יעבור ניהולה לידי המועצה האזרחית של אלטבקה וכוחות ביטחון הפנים שבעיר. בהודעה נאמר, כי סכר הפרת, שעליו השתלטו, הינו מתקן לאומי, שישרת את כלל סוריה. כוחות SDF הפנו קריאה לכל הצעירים והצעירות באזור להצטרף לשורותיהם כדי להגן על העיר ועל האזור (אלערביה אלחדת', 12 במאי 2017).

מימין: ג'יהאן שיח' אחמד, דוברת מבצע "זעם הפרת", מדווחת על שחרור העיר אלטבקה וסכר אלטבקה מידי דאעש, כשהיא עומדת סמוך לסכר (ערוץ אלא'ן, 10 במאי 2017). משמאל: סכר אלטבקה (SMART, 12 במאי 2017).

■ במקביל נמשכה התקדמות איטית של כוחות SDF לעבר העיר אלרקה, מעוז דאעש בסוריה, תוך הידוק המצור עליה. ההתקדמות בוצעה בסיוע כוחות אמריקנים מיוחדים ומטוסי הקואליציה. דווח כי כוחות SDF השתלטו על כמה אזורים מצפון לעיר וכי הם נמצאים עתה במרחק של כשישה ק"מ בלבד מאלרקה (מרכז המעקב הסורי לזכויות אדם, 13 במאי 2017; רוסיא אליום, 13 במאי 2017).

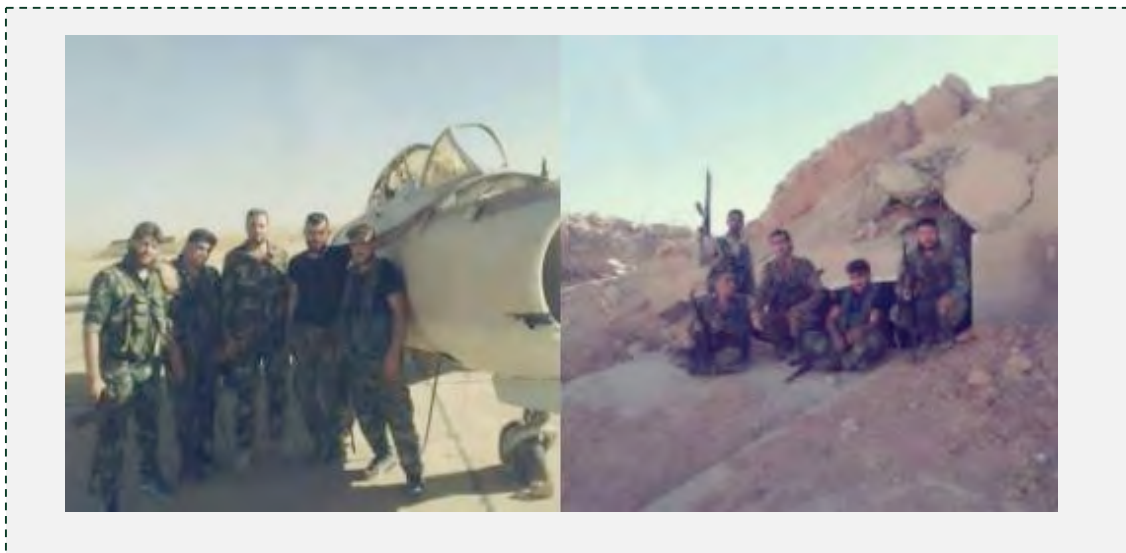
היערכות דאעש למערכה על אלרקה

■ דאעש ממשיך בהכנות אינטנסיביות לקראת המערכה המתקרבת על העיר אלרקה. פעילי דאעש ומפקדים בארגון הכריזו על גיוס כללי. דווח כי פעילי דאעש מתבצרים במחנה, שהיה שייך לצבא סוריה, כקילומטר מצפון לאלרקה (מרכז המעקב הסורי לזכויות אדם, 13 במאי 2017; רוסיא אליום, 13 במאי 2017). פעילי דאעש הודיעו לתושבים המתגוררים בפאתי אלרקה, כי עליהם לפנות את בתיהם תוך חמישה ימים בשל הקרבות הצפויים באזור (ח'טוה, 14 במאי 2017). על התושבים

המתגוררים בעיר נאסרה היציאה מהעיר והוחרמו ספינות המשמשות להברחת אזרחים אל מחוץ לעיר, דרך נהר הפרת (מרכז המעקב הסורי לזכויות אדם, 8 במאי 2017).

התקדמות צבא סוריה לכיוון אגם אסד, שבעמק הפרת

■ **צבא סוריה וכוחות עילית (אלנח'בה) של חזבאללה השתלטו השבוע על שדה התעופה אלג'ראח, הנמצא על הציר המוליך מאלבאב לעבר אגם אסד.** השדה נכבש מידי פעילי דאעש ששלטו עליו במשך כתשעה שבועות. כמו כן כבשו הכוחות הסורים כמה כפרים בסביבת שדה התעופה (מרכז המעקב הסורי לזכויות אדם, 13 במאי 2017). לפני כחודש וחצי (29 במרץ 2017). כבשו הכוחות הסורים את העיירה דיר חאפר, הנמצאת כ- 22 ק"מ מערבית לשדה התעופה אלג'ראח. בשלב זה לא ברור האם ובאיזה היקף תימשך התקדמות הכוחות הסורים בציר זה לעבר אגם אסד.

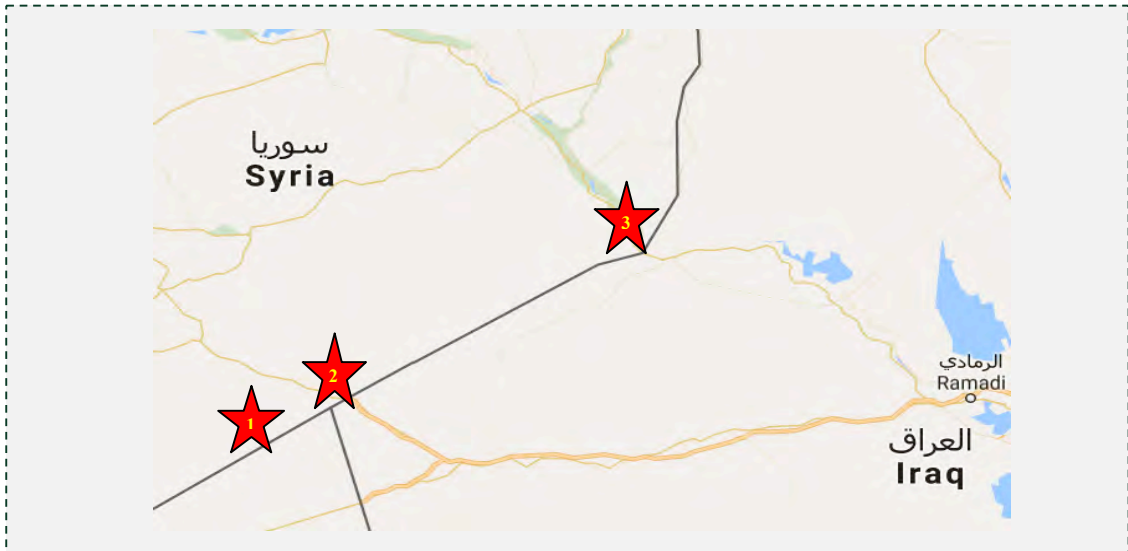
חיילי צבא סוריה במתחם שדה התעופה הצבאי אלג'ראח (חשבון הטוויטר بطولات الجيش السوري @BtwlatAljyshAls, 13 במאי 2017).

העיירה דיר חאפר (1) ושדה התעופה אלג'ראח (2) (Google Maps)

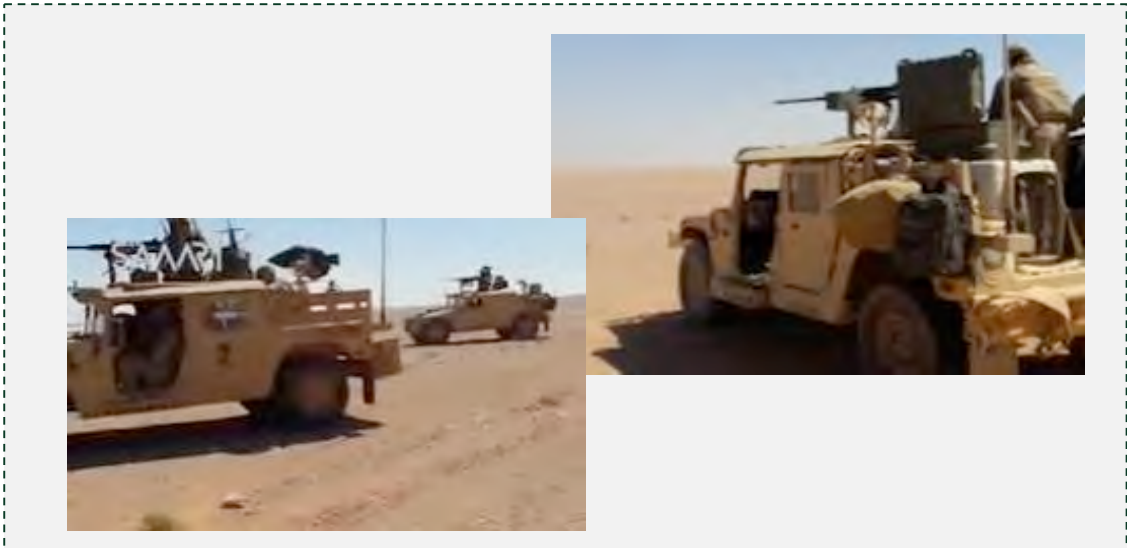
התקדמות כח מורדים בסיוע מערבי מאזור תנף לאבו כמאל

■ בתקשורת הסורית דווח, כי ארגון מורדים בשם "קומנדו המהפכה" (מע'אור אלת'ורה), בסיוע אמריקאי, פתח ב-14 במאי 2017 במהלך צבאי, שיעדו כיבוש העיר אבו כמאל. כח מהארגון החל לנוע לעבר אבו כמאל ממעבר אל-תנף, הנמצא בגבול סוריה-עיראק, בקרבת משולש הגבולות סוריה-עיראק-ירדן. דווח כי קרבות מתחוללים בין הכוח לבין פעילי דאעש בפריפריה המדברית, שמדרום לעיר אבו כמאל (ח'טוה, 14 במאי 2014; המכון הסורי למחקרים אסטרטגיים נורס, 14 במאי 2017; סמארט, 14 במאי 2017).

מחנה הפליטים אלרכבאן (1), מעבר הגבול תנף (2) והעיר אבו כמאל (3) (GOOGLE MAPS)

■ במקביל התבצעו תקיפות אוויריות נגד יעדי דאעש באבו כמאל: ב-15 במאי 2017 דווח כי מטוסים עיראקיים ביצעו תקיפות בעיר אבו כמאל, שגרמו למותם של לפחות שלושים בני אדם, ולפציעתם של כחמישים נוספים. מקורות אמריקאים הכחישו, כי התבצעה התקפה אווירית על ידי מדינות הקואליציה. בנוסף, דווח על תקיפות מטוסי הקואליציה נגד יעד של דאעש הנמצא בכפר שבפאתי אבו כמאל (אורינט ניוז, 15 במאי 2017). דאעש מצידו הציג את התקיפה העיראקית באבו כמאל כמעשה טבח נגד אזרחים (אעמאק, 15 במאי 2017).

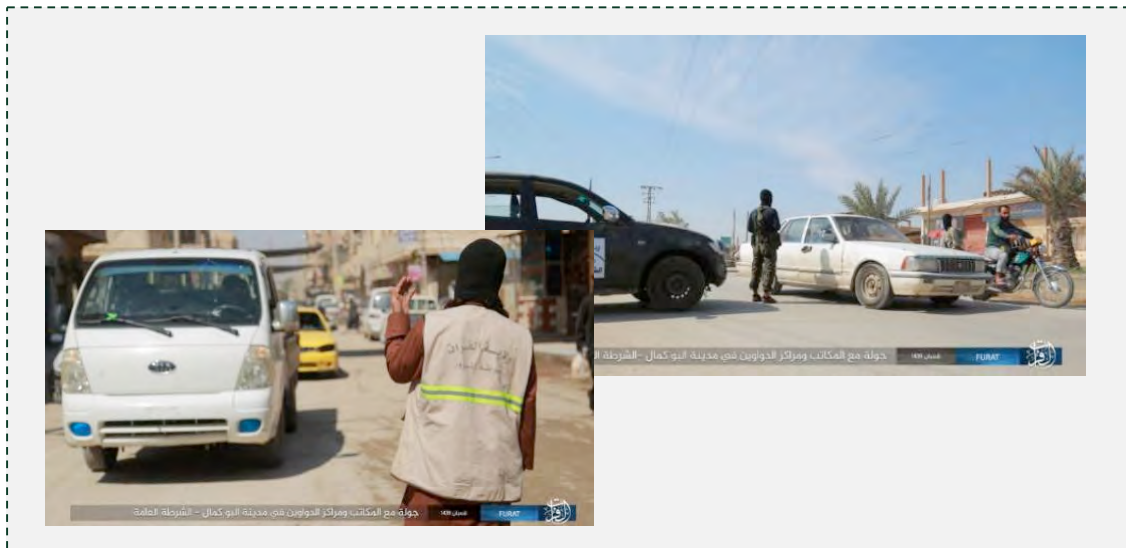

כוח של "קומנדו המהפכה" יורה לעבר עמדות דאעש (סמארט, 14 במאי 2017).

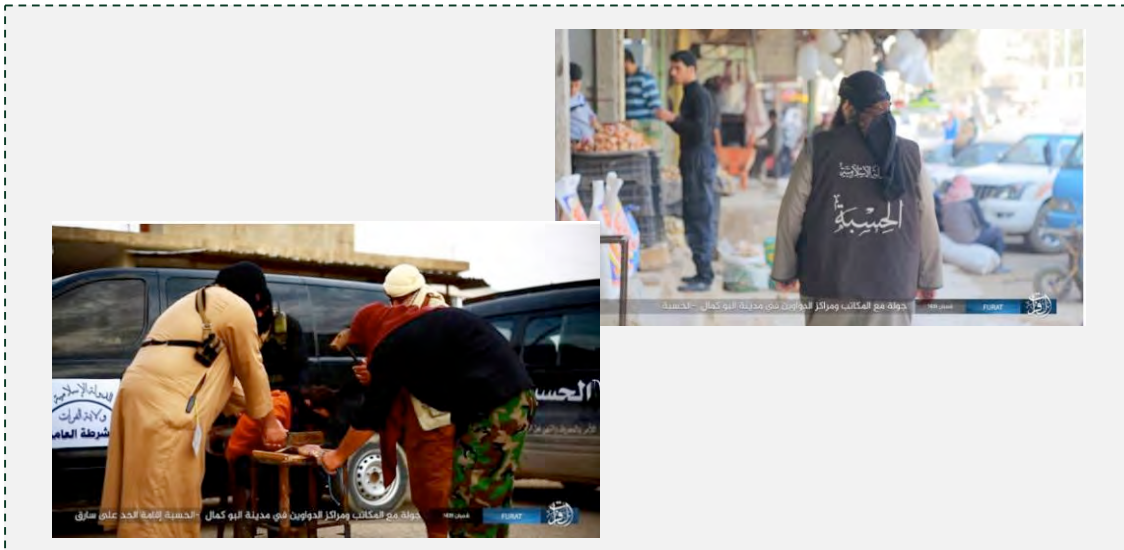
■ **העיר אבו כמאל**, שבעמק הפרת, מונה כ-120,000 תושבים. בינואר 2014 השתלט עליה דאעש. אבו כמאל הינה בעלת חשיבות רבה לדאעש, שכן היא שולטת על מעבר הגבול הסורי-עיראקי. העיר מהווה בסיס עורפי של דאעש, שאליו נמלטו פעילים ממוצול ומאלרקה, מעוזי דאעש הנתונים ללחצים הולכים וגוברים. מצידו השני של הגבול שוכנת העיר העיראקית אלקאא'ם, המהווה אף היא מעוז של דאעש. כח המורדים "קומנדו המהפכה", הנתמך ע"י ארה"ב, נקרא עד סוף 2016 בשם "צבא סוריה החדש", שפעל בעיקר בשטחים המדבריים של מזרח סוריה. הכוח מורכב מבני שבטים המתגוררים באזור ורבים מפעיליו השתייכו בעבר ל"צבא סוריה החדש".

המענה של דאעש

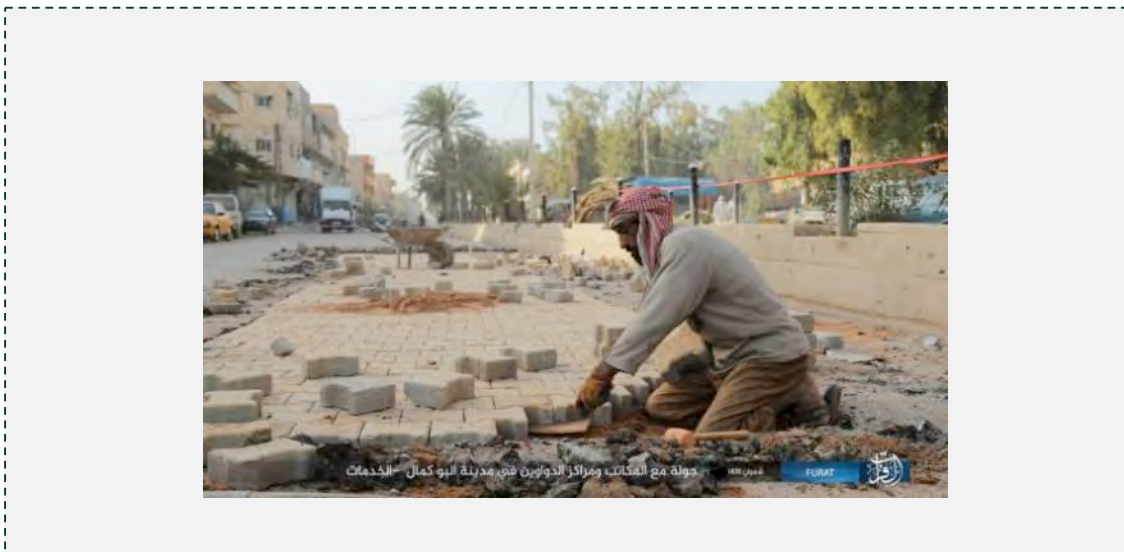
■ דאעש, ניסה לשדר מצב של "עסקים כרגיל". הארגון פרסם ב-15 במאי 2017 תמונות האמורות להמחיש, כי באבו כמאל נמשכת שיגרת החיים הרגילה (חק, 15 במאי 2017). לא ברור מתי צולמו התמונות הללו.

משטרת התנועה של דאעש בעיר אבו כמאל (חק, 15 במאי 2017).

מימין: פעיל אלחסבה (משטרת המוסר של דאעש) סוקר את השווקים (חק, 15 במאי 2017). משמאל: קטיעת ידו של ג'ב, על-פי חוקי השריעה, על-ידי אנשי אלחסבה (חק, 15 במאי 2017).

בניית מדרכות באבו כמאל (חק, 15 במאי 2017).

■ ב-15 במאי 2017 התפוצצה מכונית תופת סמוך לתחנת דלק במחנה הפליטים אלרכבאן, השוכן בקרבת משולש הגבולות סוריה-ירדן-עיראק. במחנה מתגוררים כ-80,000 פליטים, שנמלטו מסוריה. הפיגוע כוון נגד פטרול של "צבא השבטים החופשיים" (ג'יש אחראר אלעשאאר"), ארגון שבטי מקומי המשתף פעולה עם "קומנדו המהפכה" (אלג'זירה, 15 במאי 2017; אח'באר אלאאן, 16 במאי 2017). דאעש קיבל אחריות לביצוע הפיגוע. יתכן והפיגוע בוצע כדי לנסות ולהסיט קשב ומשאבים מהכוח המתקדם לעבר אבו כמאל.

מימין: זירת הפיגוע במחנה הפליטים אלרכבאן (אלג'זירה, 15 במאי 2017). משמאל: מחנה הפליטים אלרכבאן (אח'באראלא'ן, 16 במאי 2017).

עיקרי ההתפתחויות בעיראק

המערכה לכיבוש מוצול

■ כוחות הביטחון העיראקיים כבשו שכונות נוספות במערב העיר והמובלעת שבשליטת דאעש הולכת ומצטמצמת. בכיר בצבא עיראק מסר, כי השטח שבשליטת דאעש במוצול הצטמצם לכדי 9% משכונות מערב העיר (רויטרס, 14 במאי 2017). להערכת שר ההגנה העיראקי אזור מוצול עתיד לעבור לשליטה מלאה של צבא עיראק עד לתחילת חודש רמז'אן, קרי- סוף מאי 2017 (אלערביה, 11 במאי 2017). מקורות מקומיים מסרו, כי במערב מוצול נותרו על פי ההערכות כ-600 פעילי דאעש (פרס טי וי, 13 במאי 2017).

מפת מערב מוצול (עדכנית ל-15 במאי 2017); השטח הלבן והאפור נותר (עדיין) בידי דאעש (מרכז נינוא להסברה, 14 במאי 2017).

■ משטרת עיראק הודיעה כי אנשיה השתלטו על המפעל הגדול ביותר של דאעש ליצור מטענים כימיים באזור "שכונת 17 ביולי" (אחת השכונות שנכבשו ע"י הכוחות העיראקים הנמצאת בצפון מערב בגדאד, בקרבת נהר החידקל). על פי ההודעה נוטרלו עשרות מטענים שהיו במקום (www.alliraqnews.com, 8 במאי 2017).

חביות המכילות חומרים כימיים, שנתפסו במפעל ע"י הכוחות העיראקיים (www.alliraqnews.com, 8 במאי 2017).

המענה של דאעש

■ דאעש ממשיך להפיץ סרטונים המתעדים את הלחימה, שמנהלים פעיליו במוצול. ב-11 במאי 2017 פרסמה אעמאק, זרוע ההסברה של דאעש, סרטון בו מתועדים פעילי הארגון בעת לחימה בשכונות אלהרמאת ואלת'ורה, שבמערב העיר (אעמאק, 11 במאי 2017). דאעש ממשיך לדווח על פיגועי התאבדות, שביצעו פעיליו נגד הכוחות העיראקיים במערב העיר (חק, 12 במאי 2017).

פעילי דאעש נלחמים במערב מוצול (אעמאק, 11 במאי 2017).

מימין למעלה: מחבל מתאבד המכונה אבו סג'אד העיראקי, שביצע פיגוע התאבדות בשכונת אלירמוכ. מימין למטה: אבו עבדאללה העיראקי שביצע פיגוע התאבדות בשכונת משירפה. משמאל למעלה: מחבל מתאבד המכונה ח'טאב ממוזול שביצע פיגוע התאבדות בשכונת אלהרמאת. משמאל למטה אבו דאוד העיראקי, שביצע פיגוע התאבדות בשכונת אלהרמאת (חק, 12 במאי 2017).

חצי האי סיני

נמשכים העימותים האלימים בין דאעש לבין שבט אלטרבין

■ מקורות שבטיים מסרו, כי ב-10 במאי 2017 התחוללו עימותים אלימים בין מחוז סיני של דאעש לבין בני שבט אלטרבין בדרום רפיח ובדרום אלשיח' זויד. צבא מצרים נטל חלק בעימותים והגיש סיוע אווירי לכוחות שבשטח (אלערבי אלג'דיד, 10 במאי 2017). צבא מצרים וחוליות משבט אלטרבין ערכו ב-13 במאי 2017 פעילות צבאית משותפת נגד דאעש בדרום רפיח ואלשיח' זויד (אלערבי אלג'דיד, 13 במאי 2017). נמסר, כי במהלך העימותים הללו נהרג את מחמד נמר זע'רה, בכיר בדאעש, שהיה אחראי על האימונים בארגון. כמו כן נתפסו בידי שבט אלטרבין פעילי דאעש רבים, ביניהם פעילים בכירים (אלערביה.נט, 12 במאי 2017).

מארב של פעילי דאעש לבני שבט אלטרבין (חק, 11 במאי 2017).

■ ב-14 במאי 2017 פשטו כוחות הביטחון המצריים על בית בדרום רפיח בו שהה **אבראהים דאוד אבו מחסן, פלסטיני מעזה, פעיל דאעש, שהסתכן לסיני כדי להלחם בשורות הארגון**. הפעיל נהרג. בביתו נמצאה כמות גדולה של חומרי נפץ, חומרים לייצור מטענים ומכשירי קשר ותחמושת (אלוטן, 15 במאי 2017). מרכז אבן תימיה בעזה (המזוהה עם הסלפים-ג'האדיסטים) ואתר חק של דאעש, הודיעו, כי אבראהים דאוד אבו מחסן נהרג בסיני "בעודנו לוחם את מלחמות השריעה". האתר חק הוסיף, כי בימים האחרונים "היגרו" צעירים פלסטינים נוספים אל "מדינת הח'ליפות" של דאעש, וביניהם צעירים המשתייכים לאלנח'בה, יחידת העילית של הזרוע הצבאית של **חמאס** (מרכז אבן תימיה, חק, 15 במאי 2017).

מימין: אבראהים דאוד אבו מחסן, פעיל דאעש בסיני (חק, 15 במאי 2017). משמאל: כרזה שפרסם מרכז אבן תימיה בעזה ובה מצוין כי אבראהים דאוד אבו מחסן נהרג כאשר לחם במסגרת שלוחת דאעש בסיני (מרכז אבן תימיה, 15 במאי 2017).

התנהלות המדינה האסלאמית

גיוס נשים מערביות לשורות דאעש

■ בתקשורת האמריקאית דווח כי דאעש נוהג לגייס לשורותיו נשים מערביות המכונות "הלביאות של דאעש". על פי ההערכות גיוסו עד כה למעלה מ-600 נשים. תפקידן עיקרי של נשים אלה, שחלקן חיות בסוריה ובעיראק, הוא לדאוג לגידול הדור הבא של דאעש ולהבטיח דור המשך לארגון אשר רבים מפעיליו נהרגים בלחימה. הנשים המגויסות מקבלות קצבה קבועה של \$25 בחודש. על כל ילד שהן יולדות הן מקבלות \$400 נוספים וכאשר הן נישאות הן מקבלות \$500. הנשים מעודדות ביצוע פיגועי התאבדות בקרב פעילי דאעש. במקרה שכן זוגן נהרג הן הופכות לגיבורות ומתוגמלות על ידי הארגון.

■ **חלק מהנשים נוטלות חלק פעיל בלחימה** רבות מהן עוברות אימונים והכשרות ייעודיים. לאחרונה דווח, כי דאעש החל לעשות שימוש בחוליות צלפים של נשים לסיוע ללוחמים במוצול. דאעש גם הנפיק תעודת נישואין מיוחדת המאפשרת לנשים הנשואות לפעילי דאעש לבצע פיגועי התאבדות במידה ומנהיג דאעש יאשר זאת. במקרה זה אסור לבעל למנוע מאשתו לבצע את הפיגוע. יש הרואים בנשים הפועלות בשורות דאעש **איום ביטחוני משמעותי**. זאת, משום, שבניגוד לגברים, נשים בדרך כלל אינן

מעלות חשד בקרב הרשויות. הן יכולות לעבור בקלות רבה יותר את סידורי האבטחה ולהתגנב למקומות ציבוריים, כשהן נושאות נשק או חגורות ואפודי נפץ (New York Post, 13 במאי 2017).

Sally Jones הבריטית, אחת מהאלמנות הבולטות של דאעש (טוויטר).

פעילות הג'האד העולמי במדינות נוספות

פקיסטאן

■ ב-12 במאי 2017 בוצע פיגוע התאבדות באמצעות פיצוץ חגורות נפץ נגד שיירה בה נסע **עבד אלע'פור חידרי** (Senator Abdul Ghafoor Haideri), סגן יו"ר הסנאט הפקיסטאני. הפיגוע אירע בקרבת העיר מסטונג (Mastung), שבמחוז בלוצ'יסטאן (כ-55 ק"מ ממזרח לגבול פקיסטאן-אפגניסטאן). **דאעש קיבל אחריות לביצוע הפיגוע**. בפיגוע נהרגו 25 בני אדם ונפצעו לפחות 35. הסנאטור, שנפצע קל, סבור כי הוא היה היעד לפיגוע. מפלגתו של חידרי חברה בקואליציה בראשות נואז שריף, ראש ממשלת פקיסטאן (רויטרס, 12 במאי 2017).

פעילות סיכול ומנע

פרס למביא מידע, שיוביל לתפיסתו של אבו מחמד אלג'ולאני

■ תוכנית Rewards for Justice של משרד החוץ האמריקאי, המיועדת להעמיד לדין טרוריסטים בינלאומיים ולמנוע פעילות טרור בינלאומית, פרסמה הודעה בה מוצע פרס בשווי של \$10 מיליון עבור מידע, שיביא לתפיסתו של אבו מחמד אלג'ולאני. אלג'ולאני עומד בראש חזית פתח אלשאם (ג'בהת אלנצרה לשעבר), שלוחת אלקאעדה בסוריה, המוכרזת כארגון טרור על ידי ארה"ב ומועצת הביטחון של האו"ם (rewardsforjustice.net, 10 במאי 2017).

כרזה המכריזה על הפרס למביא מידע על אבו מוחמד אלג'ולאני (rewardsforjustice.net, 10 במאי 2017).

פעילות תודעתית

דאעש טוען כי במהלך חודש אפריל ביצע 82 פיגועי התאבדות בסוריה ובעיראק

■ זרוע ההסברה של דאעש, אעמאק, פרסמה אינפוגרף לפיו במהלך חודש אפריל 2017 ביצע הארגון 82 פיגועי התאבדות בסוריה ובעיראק. 56 מהפיגועים התבצעו בעיראק נגד כוחות הביטחון העיראקיים, ו-26 בסוריה (אחד נגד המשטר הסורי, 19 נגד הכוחות הכורדיים ו-6 נגד גורמי אופוזיציה יריבים). רוב פיגועי ההתאבדות בוצעו באזור העיר מוצול, שם על פי הארגון בוצעו 33 פיגועים. אחריו אזור אלרקה, שם בוצעו 17 פיגועי התאבדות. 51 מפיגועי ההתאבדות התבצעו באמצעות מכוניות תופת, שניים באמצעות חגורות נפץ ו-26 באמצעות אפודי נפץ (אעמאק, 11 במאי 2017).

אינפוגרף, שפרסם דאעש, אודות פיגועי ההתאבדות, שביצע הארגון באפריל 2017 (אעמאק, 11 במאי 2017).

אלקאעדה פרסם המלצות למבצעי פיגועים במערב

■ מוסד אלסחאב, מוסד ההסברה הרשמי של אלקאעדה פרסם קלטת שמע שכותרתה: "המלצות לאלה המוכנים להקריב את נפשם במערב". בקלטת פונה חמזה בן לאדן, בנו של אסאמה בן לאדן, למוסלמים בארה"ב, במדינות המערב ו"בפלסטין הכבושה" וקורא להם לבצע פיגועים נגד אינטרסים יהודיים ומערביים. לדבריו יש לקבוע סדרי עדיפות לגבי מטרות הפגיעה: בראש סדר העדיפויות עומד מי שפוגע בדת ובנביא, לאחר מכן יש לפגוע באינטרסים יהודיים בכל מקום. אם אין אפשרות לפגוע בהם אזי יש לפגוע ב"צלבנים" ובאמריקאים (קרי, מדינות המערב). לדבריו גם רוסייה צריכה להיכלל ביעדים מכיוון שהיא חזרה להתערב בענייני האסלאם. בפנותו למפגע הפוטנציאלי הוא מייעץ לו לשמור על חשאיות, לנקוט באמצעי זהירות, ללמוד היטב כיצד להשתמש בכלי הנשק שבחר, ולבחור היטב את המטרה כדי לפגוע במספר מרבי של "אויבים" (אלסחאב, 13 במאי 2017).